

พระราชบัญญัติ

จัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา

พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐสภา” หมายความว่า สภาซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสภานิติบัญญัติสภาเดียว ให้หมายถึงสภานั้น

“ประธานรัฐสภา” หมายความว่า ประธานรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสภานิติบัญญัติสภาเดียว ให้หมายความถึงประธานแห่งสภานั้น

“รองประธานรัฐสภา” หมายความว่า รองประธานรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีสภานิติบัญญัติสภาเดียว ให้หมายความถึงรองประธานแห่งสภานั้น

มาตรา ๕ ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา

มาตรา ๖ ให้มีส่วราชการสังกัดรัฐสภา ดังนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- (๒) ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

ส่วนราชการตาม (๑) และ (๒) มีฐานะเทียบกรมและเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๗ การจัดตั้ง การยุบ และการแบ่งส่วนราชการภายในของส่วนราชการตามมาตรา ๖ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ

การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น จะแบ่งเป็นฝ่าย กอง แผนก หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบฝ่าย กอง หรือแผนก ตามที่คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาจะพิจารณาเห็นสมควรก็ได้

ฝ่ายและส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบฝ่าย จะมีกองหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบกอง อยู่ในสังกัดก็ได้ และมีหัวหน้าส่วนราชการแล้วแต่จะเรียกชื่อ

เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการตามที่ได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ

กองและส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบกองจะมีแผนกอยู่ในสังกัดหรือไม่ก็ได้ และมีหัวหน้าส่วนราชการแล้วแต่จะเรียกชื่อเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการตามที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ

แผนกและส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบแผนก มีหัวหน้าส่วนราชการแล้วแต่จะเรียกชื่อเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการตามที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ

มาตรา ๘ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของรัฐสภา และรักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณของรัฐสภา มีเลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ชั้นตรงต่อประธานรัฐสภา และจะให้มีรองเลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและช่วยเลขาธิการรัฐสภาปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

มาตรา ๘ ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖ จะมี
เลขธิการ ผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่ง
เทียบเท่าเลขธิการ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบ
ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น ให้เป็นไปตามที่
กฎหมายกำหนด และจะให้มีรองเลขธิการ รองผู้อำนวยการ
หรือตำแหน่งรองของตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นเป็นผู้บังคับ
บัญชาข้าราชการและช่วยปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

มาตรา ๑๐ อำนาจบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายรัฐสภาของ
ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธาน
รัฐสภากำหนด ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้าราชการ
ฝ่ายรัฐสภา

หมวด ๒

การปฏิบัติราชการแทนและการรักษาราชการแทน

มาตรา ๑๑ การสั่งและการปฏิบัติราชการของรองประธาน
รัฐสภาในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา
ให้เป็นไปตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติ
ราชการที่ประธานรัฐสภาจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตาม

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๗ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด ถ้ากฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ประธานรัฐสภาจะมอบอำนาจ โดยทำเป็นหนังสือให้รองประธานรัฐสภาปฏิบัติราชการแทนประธานรัฐสภาก็ได้

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ประธานรัฐสภาไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองประธานรัฐสภาคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ารองประธานรัฐสภาคนหนึ่งไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ให้รองประธานรัฐสภาคนต่อไปเป็นผู้รักษาราชการแทน

ผู้รักษาราชการแทนตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่รัฐสภาสิ้นอายุหรือถูกยุบ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภาอยู่ในขณะนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานรัฐสภาและรองประธานรัฐสภาใหม่แล้ว จึงให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๔ รองเลขาธิการรัฐสภา หรือรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖ มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งเลขาธิการรัฐสภา หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี กำหนด

เลขาธิการรัฐสภา หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่อ
 อย่างอื่นตามมาตรา ๖ จะมอบหมายให้รองเลขาธิการรัฐสภา
 หรือรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖ แล้ว
 แต่กรณี ปฏิบัติราชการแทนก็ได้

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติ
 ราชการที่เลขาธิการรัฐสภา หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่อ
 อย่างอื่นตามมาตรา ๖ จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย
 ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด ถ้ากฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ
 หรือคำสั่งนั้นมีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น
 เลขาธิการรัฐสภา หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น
 ตามมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือ
 ให้รองเลขาธิการรัฐสภา หรือรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่อ
 อย่างอื่นตามมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี ปฏิบัติราชการแทนก็ได้

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ
 รัฐสภา หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่อตามมาตรา ๖ หรือมี
 แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้รองเลขาธิการรัฐสภา หรือรอง
 หัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี
 เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองเลขาธิการรัฐสภา หรือรอง
 หัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๗ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

หลายคน ให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งรองเลขาธิการรัฐสภา หรือรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี คนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภาหรือรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาสามัญตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าส่วนราชการระดับกองคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนเลขาธิการรัฐสภา หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการรัฐสภา หรือรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ เลขาธิการรัฐสภา หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี จะแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาสามัญในส่วนราชการนั้นซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าส่วนราชการระดับกองคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ไม่มีหัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ หรือวรรคห้า หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ถ้ามีผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๒๓ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ดังกล่าว ก็ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรอง หรือผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ
นั้นเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรอง หรือ
ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการดังกล่าว เลขานุการรัฐสภา หรือหัวหน้า
ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๖ แล้วแต่กรณี
จะแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาสามัญที่เห็นสมควรเป็นผู้รักษาราชการ
แทนก็ได้

มาตรา ๑๘ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๑๕ มาตรา
๑๖ และมาตรา ๑๗ มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรง
ตำแหน่งนั้น มอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่น
ปฏิบัติราชการแทน ให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่
เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ

ในกรณีที่มิได้กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็น
กรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้ปฏิบัติราชการ
แทนหรือผู้รักษาราชการแทน ทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจ
หน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างที่ปฏิบัติราชการ
แทน หรือรักษาราชการแทนด้วย แล้วแต่กรณี

ฉบับพิเศษ หน้า ๕๗

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๗ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

มาตรา ๑๘ เลขาธิการรัฐสภามีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการ
รัฐสภาสามัญเป็นสารวัตรรัฐสภา รองสารวัตรรัฐสภา และ
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ทำหน้าที่รักษาความสงบ
เรียบร้อยในบริเวณของรัฐสภา

ให้สารวัตรรัฐสภาและรองสารวัตรรัฐสภาเป็นเจ้าพนักงาน
ตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงาน
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญาภายในบริเวณของรัฐสภา

ให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นเจ้าพนักงานตาม
ประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงาน
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา ภายในบริเวณของรัฐสภา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๐ บรรดากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ
คำสั่งใดที่ใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนหรือลูกจ้างให้นำมาใช้
บังคับแก่ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาหรือลูกจ้างด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่
จะมีกฎหมายหรือระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของคณะ
กรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๑ บรรดาอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ
หรือการปฏิบัติราชการตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ

ฉบับพิเศษ หน้า ๕๘

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๗ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

คำสั่งใด กำหนดว่าเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี ให้เป็นอำนาจ
ของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาเฉพาะที่เกี่ยวกับราชการ
ของส่วนราชการฝ่ายรัฐสภา

มาตรา ๒๒ บรรดาอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ
หรือการปฏิบัติราชการตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ
คำสั่งใด กำหนดว่าเป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี
เจ้าสังกัด หรือปลัดกระทรวง ให้เป็นอำนาจของประธานรัฐสภา
เฉพาะที่เกี่ยวกับราชการของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

มาตรา ๒๓ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการ
ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาและบรรดาอำนาจหน้าที่ของ
เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตามข้อ ๓๔ แห่งประกาศ
ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช
๒๕๑๕ มาเป็นของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา หรือของ
เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตามพระราชบัญญัตินี้
แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ ข้าราชการ
ลูกจ้างและเงินงบประมาณของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาตาม
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๒๓ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

พุทธศักราช ๒๕๑๕ มาเป็นของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๕ พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของ
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราช-
บัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับเป็นการแบ่งส่วนราชการของ
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาได้ต่อไปจนกว่าจะได้มีกฎหมาย
แบ่งส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาตามพระราช-
บัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๗ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่
ตามกฎหมายปัจจุบัน ฝ่ายบริหารเป็นผู้จัดแบ่งส่วนราชการ และจัดงาน
ธุรการให้แก่ฝ่ายนิติบัญญัติ แต่โดยสภาพของการปฏิบัติราชการสมควร
จะให้ฝ่ายนิติบัญญัติดำเนินการดังกล่าวเองเพราะจะทำให้ฝ่ายนิติ
บัญญัติสามารถปรับปรุงส่วนราชการและระเบียบปฏิบัติราชการของฝ่าย
นิติบัญญัติให้เหมาะสมและอำนวยความสะดวกให้แก่ราชการของฝ่าย
นิติบัญญัติได้มากยิ่งขึ้น จึงสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบ
ราชการฝ่ายนิติบัญญัติโดยเฉพาะ และเพื่อกำหนดให้ จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชบัญญัติฉบับนี้